

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Illvstrissimo viro domino Roberto Dvdleio [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

ILLVSTRISSI
MO VIRO DOMINO

ROBERTO DVDLEIO, COMI-
ti Leycestriae, Baroni de Denbigh, Aureæ periscelidis
& sancti Michaelis Equiti aurato, Senescallo Hospitij
serenissimæ dominæ Reginae, Magistro equorum Re-
giae maiestatis, eidemque serenissimæ Reginae Eliza-
thæ a consiliis, & almæ Oxoniensis Academiae
Cancellario dignissimo, Domino
colendissimo.

ANNO præterito (insignissimæ
Comes) Summam quam in v-
niuersam dialecticam conscri-
psi (primitias studiorum meo-
rum) tuo honori obtuli. Tum equidem polli-
citus sum me duos alios libros in lucem emif-
surum, quorum alter morum præcepta alter
totius naturæ mysteria comprehenderet. Il-
lum Minerva mea iam tandem peperit, hunc
breui (si Christus parturienti faueat) est edi-
tura. Sæpè ac seriò nunc mihi cogitanti, cui-

A 2

nam

Tres causæ
dedicationis.

nam illum adhuc quasi vagientem (ut Iosue
ab inuidiæ dentibus seruetur infans (commen-
darem: inter multa, hæc tria maxime suasere-
runt, ut de tuâ solùm honorificentia cogitarẽ.

Vnum est nouum hoc præli beneficium, quod
te authore nostra Academia nuper recepit:
Alterũ est incredibilis tua erga nos amor, quẽ
mirificè gratissimus tui aduentus confirma-
uit: Postremum est aureum illud quasi calcar
quod (cum hîc aderas) mihi priuatim in hoc
genere studiorum laboranti, suauissimis ver-
bis tua sapientia addidit. Prælum hoc nouum
(cuius author existis) hîc nouum de moribus
libellum pressit. Ne ergo author libelli præli
authori videatur ingratus, tibi primùm eius-
dem fructum ex animo propinauit; cuius si tu
solùm saporem probes, suspensam hederam non
requirit. Altera causa nempe perpetuus tuus
in Academiam fauor, non me solùm, sed nos
omnes ad tui honoris studium & amorem id-
que ex officio pertrahit. Hoc autem, ut spero,
tùm amplè perspexeris: cum præclara & anti-

Laus funda-
torum.

qua monumẽta nostrorum fundatorum (quæ
sunt quasi expressa vestigia omnium in illis vir-
tutum) videris. Illos (vir honorifice) illos in-
quam habitu regio & pontificio ornatos, per
nos

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

nos illorum adoptatos filios sic te salutasse pu-
 tes. Nos (Augustissime Comes) diuinitus olim
 impulsu hac ampla literarum sacraria struxi-
 mus opima vectigalia, optima statuta dedi-
 mus, filios mille & quingentos plus minus ad-
 optauimus. Omnia adhuc superstites bene ac
 prudenter composuimus, morientes autē ma-
 iores tuos lumina reipub. & columna Acade-
 mia nostra elegimus: cum illis, & per illos nūc
 tibi omnia pro sapientia tua moderanda tra-
 didimus. Declinantia omnia bis tēre conser-
 uasti, gratias immortales agimus: conseruata
 multis & magnis impetratis priuilegiis cōfr-
 masti, maiores agimus & habemus. Hanc vo-
 cem (vir inclitissime) non à me factam sed ab
 illis verè factam fuisse cogita, beatos senum
 spiritus nobiscum tibi congratulantibus hic
 adfuisse puta, & sanè etsi illorum cineres ad
 tempus in sepulchris dormiunt, animi tamen
 in cælo cū Deo viuunt. Miraris fortasse (vir
 summe) quò tendat hac mea tam vehemens
 oratio, eò certe, vt intelligas non minore laude
 illos omni posteritati esse commendandos, qui
 sapienter defendunt veteres, quàm qui ma-
 gnifice nouas adificant Athenas. Et vestra
 adhuc nullum senserunt vulnus te viuo pro-

Profopopœ-
 ia fundatorū
 gratulatoria.

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

felix nullum At sicut in bona valetudine con-
stituti medicum sæpe accersunt, ut illius arte
tanto bono diutius perfruantur: ita nos quidē
ad te in prosperis quasi ad asylum cōcurrimus,
ut tua solius ope ab omni metu liberemur. Ne
nullius hic est omninō metus; te certē patrono
nullus. Verūm quoniam multi nescio qua mō-
te in nostras immunitates tanquam ranuncu-
le sæpe coaxarunt, subuerendum est, ne quasi
aquile aut vultures auiculis vim tandem in-
rendant, ac deprudentur. Sed Christus nostrā
Elizabetham serenissimam principem diutis-
sime conseruet, qua nobis de suis à consilio vi-
rus duos patres heroas Lecestrensem & Bur-
ghleium concessit; quorum senatoria autori-
tate prudentia nauis hæ nostræ, id est Oxo-
niū & Cantabrigia in tutissimum honoris
portum peruehantur. Date idcirco veniam
(sapientissimi viri) ut vestra nomina in mar-
moreis quasi tabulis immortalitatis pro viri-
buis insculpam; quippe non minus laudis vos
in augendis & conseruādis his datis beneficijs
meritos fuisse puto, quā qui olim florentes
rerū omnium copia & vbertate eadem funda-
uerunt. Sunt enim non minora monumenta
fama illius relictā, qui descendunt data, quā
quis

Oxonium &
 Cantabrigia
 sub Elizabe-
 tha Regina
 florent.
 Laudantur
 Cancellarij
 vtriusq; Aca-
 demie.

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

qui noua dederunt beneficia: Præsertim si vobiscum defendant & conseruent ea, in quibus semina & flores rerum pub. eminent. Nihil hîc dico de immenso fructu quẽ non solum nos vestri alumni, sed vniuersa respubl. Anglica ex hoc tanto in Academias fauore habet. Hoc tamen facile perspici potest, si quantum lapsum, quantam ruinam, quantam vertiginem rerum pub. adferat defectio & deuastatio Academiarũ seriò ac impensè consideretur. Propono Graciam olim omnium rationum in orbe terrarum beatissimam, quæ collapsis & sepultis Athenis in plusquam barbaricas trægédias incidit. Alia hic apud Scythas, apud Africanos, & Indos recenserem (si non horret animus) miserãda exempla. Ignoscite queso (venerandi patres) si propiùs accedens nostram Hyberniam (terram profectò omnium longè saluberrimã) proponam, in qua (vt expectus loquar) sunt feracissima quidem ingenia; ferocissima tamen in nonnullis partibus facta, ea potissimum causa (si vestra cum venia dicam quæ sentio) quòd in tam beato solo nullum Musarum collegium, nullum philosophiæ seminarium floreat: Arte enim, non Marte emolliuntur mores. Quid moror?

Defectio Academiarum est Mater ignorantia, Barbaritatis & seditionis.

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

Legē Hum-
phredum
Lūdum.

Causa multę
amoris, di-
scordia verō
nulla inter
Academias.

Legē annales
nostros, legē
Midendorp.
de Academi-
is.

Iuuenilis ar-
dor Ramum
induxit, seni-
lis grauitas tā

Cum olim ciuili discordia, ut ferunt *Annales*,
antiqua & celebris illa *Academia Bangorien-*
sis cecidit, *Vallia* gens quidem nobilissima
magnum vulnus & veluti *Eclipsin* suę lucis
& dignitatis sensit. Sed quid ago? nos quidem
sub vestris quasi clypeis tecti in vado sumus,
nec non reclus, id est, libris armati, sub vestris
quasi alis in acie philosophica triumphamus.
Non de nugis, non de antiquitatis titulis &
ymbris inanis gloriolę contendimus; quippe
nunc vtrinq; in vtriusq; corpus numerosę in-
serti vna, ut ita dicā, *Academia* sumus, *Oxo-*
nia Cantabrigiensis & Cantabrigia Oxoni-
ensis: studio fortasse emulationis ardemus, sed
contentionis nullā sacula incensę exardemus.
Nā quę causa litis, quę bilis causa inter soro-
res esset? præsertim cū vnā matrem *Ang-*
liam dulcissimā, patres duos eosdemq; reges,
fundatores multos eosdemq; omnes aut in ec-
clesia pōtifices aut in ciuitate proceres habue-
rint: hoc vnum addo, cum vos duos etiam sa-
pientes Cancellarios in omni procella suę pacis
& securitatis summos patronos habeant. Cæ-
terū non est quin fatear iuuenilem ardorem
animi in vtraq; *Academia* nuper decertasse,
verum in perdiscēdis artibus plus *Aristotelis*
magnum

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

magnū acumen quàm Rami fluens ingenium
 praualeret. Sed istam, vt spero, apostasiam à
 veteri vera, & sapienti philosophandi con-
 suetudine senilis experientia tollet: imberbis

dem depo-
 net.

enim etas id sæpè agit, quod rectè fieri ca-
 nitias negat. Hoc quidem verum esse flos v-
 triusque. Academia tùm tandem senserit, cùm
 fructus ex flore bonarum artiū colligeretur.

Nota.

Faxit Deus vt intuentes sæpe nostra insignia
 perdiscamus sequi maiorum vestigia: Insignia
 sunt liber, qui sapientiam; septem signacula,
 quæ septem artes; & deniq; tres aurea corona,
 quæ artium fines & premia significant. His
 præmiis iam, viri honoratissimi, per vos sub
 verè augusta & gratiosa principe cumulatè
 perfruimur. Quare vt illi omnia propter ma-
 iestatem; ita vobis hac parua bonarum litera-
 rum dona propter insignem erga nos amorem
 studiose offerimus. Parua quidem sunt si cum
 vestris in nos meritis ac beneficiorum magni-
 tudine cõferantur: ea tamen quæ vestras lau-
 des & virtutes tanquam exempla imitanda
 posteris relinquent & eloquentur, Sed com-
 muni hac causa relicta, ad postremam venio,
 quæ est, vt pauca de me ipso locutus, te orem.
 Mecænas amplissime, vt lumine honoris tu-

Insignia Aca-
 demia Oxoniensis descri-
 buntur.

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

illustretur hoc speculum laboris mei, id est, ut
 liber hic meus, quem tibi commendo, à te bene-
 uolè susceptus, liber & immunis fiat. Sermo
 ille breuis & sapiens, quem vltro bis habuisti
 mecum, Londini primum, cum librum tuo ho-
 nori dederim, & iterum Oxonij cum in medi-
 cina responderim, me quasi stimulus ad hoc o-
 pus perficiendum impulit. Cum ergo sis author
 quod scripserim, sis quæso patronus & fautor
 ut non deficiam. Christum testor, nec spe qua-
 stus, nec gloria commotum me quicquam scri-
 bere aut scripturum. Hoc solum contendo, ut
 tot annorum experientia, quam in veteribus
 philosophis perlegendis didicerim mecum in-
 puluerem non commutetur; utque studiosi iuue-
 nes utriusque Academia à Ramo ad Arist. id est,
 à riuo ad ipsam scaturiginem bonarum artium
 reuocentur. Ramum hic non contemno, nam
 doctus fuit; Aristotelem autem extollo, nam
 summus extitit. Sed fortasse minoris estima-
 bitur hoc opus meum, quod veteres Aristote-
 lis interpretes in eo sequar: verbo respondeo
 quod sicut dulce & salutare vinum ex vetu-
 stis & annosis vitibus premi quidem possit,
 mo reficiantur corporis vires; ita non ingra-
 tam philosophis nectar ex priscis & antiquis
 rerum

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

rerum scriptoribus hauriri possit quo mentes
hominum delectentur; idq̄ tum multò maxi-
mè, cum reiectis facibus, ex animo grato (quod
quidem contendere facere) propinetur. Sed hinc
finem facio (Mecenas optime) cœleste numen
suppliciter orans, ut tibi vitam cum sanitate
corporis longam, honorem cum stabilitate
virtutis firmum, fortunam cum affluentiâ ve-
rum optimarum prosperam, finem denique
cum salute mentis beatissimam concedat. Va-
le, Oxoniæ Nonis Martii, Anno 1585.

Tui honoris obseruan-
tissimus.

IOANNES CASVS.

AD